

pele pravovremeno dobio na Jahorinu.

Na Jahorini smo imali na raspoloženju samo jedan planinarski dom 'Romanija'. Masa takmičara, pratilaca i organizatora, pa i turista, smjestila se u taj dom, tako da je rijetko ko spavao u krevetu. Ja sam spavao pod stolom, ali i to nije bio razlog da bi se osjetno pokvarilo raspoloženje oba dana takmičenja na Jahorini. Komplikacija je nastupila samo sa alpincima, a prije svega sa njihovim pratiocima. Start i cilj trčanja na 18 km bio je pred domom, a staza je išla do Gole Jahorine, gdje nam je smetao vjetar, jer su smetovi zavijali stazu. Bio sam specijalizovan takmičar za kombinaciju, ali sam i u trčanju iza pobjednika Mraka bio drugi. Sjećam se, peto mjesto u ovoj trci osvojio je Cveto Močnik sa vremenom 1:19,40 koji je poginuo u narodno-oslobodilačkoj borbi i proglašen za narodnog heroja.

Disciplina skokova održana je sljedećeg dana popodne. Skakaonica je bila izgrađena u blizini Oficirskog doma. Zemljani radovi nisu još bili do kraja završeni pa smo improvizovanu skakaonicu snijegom dogradili mi takmičari. Skokovi su za publiku, koje je bilo mnogo,

bili najveća senzacija. Skakalo se do dužine 35 metara. Glavnu ulogu odigrali su takmičari iz Slovenije: Albin Jakopič, Franc Palme, a prije svih Janez Polda. On je, iako je imao samo 12 godina i bio malog rasta, postizavao dužine u skokovima najboljih seniora. Pored skakaonice je bilo mnogo posmatrača, posebno oficira. Među njima je bio i general Svetomir Đukić, koji je Janezu Poldi dao za nagradu 100 dinara, što je u ono doba za mladog skakača značilo veliku vrijednost.

Rezultati su bili dobri. Franc Palme je bio prvi sa skokovima od 30 i 34,5 metara, Albin Jakopič drugi (33 i 35), a ja treći sa skokovima od 33 i 34 metra. Time je sportski dio bio završen. Povratak na Pale bio je lakši. Skije za skakanje imali smo na nogama i vožnja u dolinu bila je pravi užitek.

Poslije skokova pobjedio sam u klasičnoj kombinaciji i time postao državni prvak u smučanju za 1937. godinu. U to vrijeme je naslov prvaka dobio samo pobjednik u klasičnoj kombinaciji. Za nagradu sam dobio srebrni pehar predsjednika vlade. Nagrade je u Oficirskom domu u Sarajevu, uz prisustvo velikog broja visokih gostiju, uručio predsjednik Jugoslovenskog

zimsko-sportskog saveza Drago Marušić.

Za mene je Prvi slet Jugoslovenskih smučara i prvo državno prvenstvo u Bosni bio veliki događaj, a Mojstrana, koja je od 1921. stalno radala državne smučarske pravke, na Jahorini je dobila novu najvišu jugoslovensku lovoriku.

Prvi slet jugoslovenskih smučara u Sarajevu imao je veliki propagandni efekat. Sva takmičenja u klasičnim disciplinama bila su realizirana bez žalbi. U alpskim disciplinama bilo je i svadi, ali to nije smanjilo razvojni polet što ga je sarajevski slet smučarstvu Jugoslavije dao.

Još iste zime ponovo sam se sa zadovoljstvom vratio u Sarajevo i to na Sokolsko smučarsko takmičenje na Jahorini. Za vrijeme te priredbe spavali smo gospodski, u Oficirskom domu, a također sam pobjedio, i to u skokovima i u kombinaciji. Postigao sam i rekord skakaonice od 40 metara. Interesantno je da je tada na Jahorini kao početnik skakao i Rudi Finžgar, kansi je junak Planice. Za Sarajevo i Jahorinu zbog svega ovog vežu me lijepe uspomene...»

O smučarskoj budućnosti ovog kraja nakon Prvog sleta jugoslovenskih smučara 18. februa-

ra 1937. godine »Politika« je napisala i ovo:

»Bosna (Sarajevo) ima sve uslove da postane centar smučarskog sporta u Jugoslaviji...«

Slet je podstakao još brži razvoj smučarstva u Sarajevu. Neposredno nakon ovog događaja, 28. februara na Crepoljskom, održano je »Damsko prvenstvo Sarajeva u smuku«. Prvu nagradu, lik smučara sa tri žirove grančice na mermeru, osvojila je Jelena Trumić.

Do kraja sezone bilo je još nekoliko takmičenja koja su svojim vrijednostima potvrdila dostignuti stepen razvoja i u 1938. godinu prenijela snažan entuzijazam sarajevskih smučarskih radnika.

Prvi krupniji događaj u ovoj godini bio je Savezni smučarski šampionat »Sokola« Jugoslavije, održan 22. januara na Jahorini.

Drago Košarac bilježi: »Tog dana vrijeme je bilo vrlo loše. Dan je osvanuo pun magle i vejavice. Pri velikoj studeni održana je kratka svečanost otvaranja, a zatim se pristupilo takmičenju.

Prvo takmičenje održano je na stazi od 6 km a nastupile su takmičarke njih 8. Prva je bila Rozika Holcinger iz Slovenske

Bistrica sa vremenom 18 minuta i 40 sekundi. Danica Jeftić iz Višegrada bila je treća, a Ljubica Vojnović iz Sarajeva četvrta.

Na 10 km startovalo je 18 članova-takmičara. Prvi je bio Roman Stepić iz Novog Mesta. Drugi je bio Nikola Gutalj sa Pala, a treći Boro Babunović iz Sarajeva.

U trci na 18 km učestvovalo je 35 takmičara-članova. Staza je vodila od doma 'Romanije' do kote Banje na visini od 1.780 metara (uspon) poslije čega su takmičari u spustu silazili domu 'Romanije' i na kraju do Oficirskog doma, gdje je bio cilj. Pobjedio je Alojz Klančnik iz Kranja.

Drugog dana održano je takmičenje u smuku (4 km) na kome je učestvovalo 58 takmičara. Pobjedio je Slavko Urbar iz Jesenica sa vremenom 2 minuta 40 sekundi i 4 desetinki.

I članice su se takmičile u smuku. Prva je bila Rozika Ajsinger iz Maribora. Druga je bila Tanja Bilinić iz Sarajeva. U ovoj disciplini nemamo podataka koliko je bila dužina staze. Muški naraštaj (djeca) takmičio se u smuku i slalomu, kao kombinaciji. Ovdje je kao treći stigao Nenad Dajić iz Sarajeva. Ženske naraštajke (djeca) također su se takmičile u kombinacijama smuka i

slaloma. Najbolji rezultat pokazala je Nada Kaunec, druga je bila Grata Karluć iz Sarajeva, a treća Milojka Savić sa Pala.

Ovo vrlo značajno takmičenje 'Sokola' Jugoslavije dalo je još veći podstrek sokolskim društvima BiH, koja su dalje nastavila da šire ovaj nadasve zdravi sport. Sokolismučari iz BiH odlaze u druga mjesta Jugoslavije i takmiče se...

Sa koliko uspjeha, najbolje ilustruje vijest objavljena u »Jugoslovenskoj pošti« 10. februara 1941. godine:

»Sarajevski sokoli-smučari, piše ovaj list, postižu veliki uspjeh na prvenstvu 'Sokola' Jugoslavije koje je održano na Planici. U patrolnom trčanju na 12 km sa gađanjem, od 40 smučarskih patrola sarajevska patrola stigla je na cilj kao devetnaesta a vodio ju je Leo Knap. Na takmičenju u veleslalomu postignut je još veći uspjeh. Tako je Vinko Praprotnik, član Sokolskog društva Visoko, u pojedinačnoj konkurenciji zauzeo dvanaesto mjesto. Sarajlija Muhidin Kartal zauzeo je 25. mjesto; Rezak Tahirović (Travnik) bio je 42, a Savić (Sarajevo) 51, što je predstavljalo veliki uspjeh sokola-smučara iz BiH.«

»Jugoslovenska pošta« 12. februara 1941. saopštava i rezultate prvenstva Sokolske župe Sarajevo održanog na Jahorini:

»...U takmičenju je uzelo učesće 49 takmičara. Kod članova u smuku pobjedio je Husein Smajić, a kod naraštajaca (djeca) pobjedio je Ibrahim Pinjo. Ova dvojica smučara su kao nagradu dobili po jedan par skija. Kod članova u daljinskom trčanju na 14 km pobjedio je Leo Knap, a kod naraštajaca (djeca) na 6 km opet je pobjedio Ibrahim Pinjo iz Travnika. I u ovoj disciplini kao nagradu prvaci su dobili po jedan par skija...«

Aktivnost je razgranata. Ali, kako godine promiču, razvoj smučarstva u Bosni i Hercegovini sve više pada na SKI-klub, na njegove stručne i takmičarske potencijale.

U Domu na Crepoljskom od 10. do 30. januara 1938. održava se jugoslovenski tečaj za smučarske učitelje, koji pohađaju 33 polaznika iz Ljubljane, Maribora, Beograda, Skoplja i Sarajeva. Nastavu drži Branko Polić, a od devet polaznika iz Sarajeva tečaj sa uspjehom završavaju Svetislav Japunđić, Ognjen Lužanin. Ka-

zimir Čičić, Edo Ambrozić i Stanko Zadnikar.

SKI-klub u ovoj godini započinje realizaciju još jednog dugo planiranog zadatka.

Na Crepoljskom niče skakaonica...

»Ranija skakonica na Palama bila je kratkog vijeka, prisjeća se Anton Tilnek. Zbog nedostatka snijega vrlo malo je korištena, a ubrzo je i istrulila, pa je zabranjena za upotrebu. U SKI-klubu je bilo više poklonika skijaških skokova, pa je tako odlučeno da se gradi skakaonica na Crepoljskom.«

Projektant i ove skakaonice bio je inž. Aleksandar Trumić, a kakaonica je, prema njegovim riječima, omogućavala skokove od 30 do 35 metara.

»Ponovo je do punog izražaja došao entuzijazam svih članova Kluba, kaže Vilko Bać. Kao što je bio slučaj prilikom izgradnje klupskog doma na Crepoljskom, i prilikom gradnje skakaonice članovi su veliki dio posla obavili dobrovoljnim akcijama.«

Skakonica je završena početkom 1939. godine, a njeno svečano otvaranje obavljeno je 19. februara. U okviru svečanosti održano je i takmičenje. »Jugoslovenska pošta« u broju od 21. februara piše:

»Na takmičenju u skokovima uzelo je učešće 10 skakača iz Slovenije i 9 iz Sarajeva. U konkurenciji za prvenstvo Sarajevskog zimsko-sportskog podsaveza prvo mjesto osvojio je Grujo Samardžić sa 166,7 tačaka i sa najdužim skokom bez pada 17,5 m, drugi je bio Stanko Zadnikar sa 159,9 tačaka i skokom od 21,5 m, ali sa padom. Na ovoj skakaonici mogu da se postignu skokovi i do 35 metara. Skakači iz Slovenije takmičili su se van konkurencije...«

Bila je ovo četvrta skakaonica podignuta u sarajevskom regionu. Veličinom je prkosila paljanska, ali je »živjela« prilično kratko. Ona, koju je podigla vojska na Jahorini 1937, povremeno je korištena, iako je odgovarala svim takmičarskim zahtjevima. Kao konsultant u njenoj izgradnji, pored ostalih stručnjaka, učestvovao je i poznati slovenački skakač Franc Palme. Pošto je ovu skakaonicu uglavnom koristila vojska, razumljiva je bila radost sarajevskih skakača u trenutku kada je završena skakaonica na Crepoljskom. Zanimljivo je da su smučarski radnici Sarajeva prije svih ovih skakaonica počeli da grade skakaonicu na Trebeviću kod »Prvog šumara«. Međutim, nisu završili za početni posao, pa ova prva

skakonica nikad nije doživjela svoju promociju.

Tako su i skokovi u Sarajevu i pored »dugog zaleta« imali »kratak let«.

Smučarstvo je napredovalo.

»Do 1941. godine, kaže Bogomir Ružička, održano je oko 120 raznih smučarskih takmičenja sa oko 8.600 učesnika, uključujući tu i učesnike Prvog sleta jugoslovenskih smučara i državnog prvenstva u smučanju održanog 1937. godine na Jahorini. Paralelno razvija se i aktivnost na izgradnji domova kojih je do 1941. godine bilo više od 30 na bosanskohercegovačkim planinama. Postepeno se u smučarstvu usvajaju sve discipline, tehnika smučanja stalno napreduje, a uporedo s tim i savremenija oprema i kvaliteta... Interes za smučanje postaje sve veći, naročito poslije Prvog sleta jugoslovenskih smučara. Tom interesu doprinose i veoma česta i dobro organizovana takmičenja...«

U ovom periodu SKI-klub je razvio plodnu saradnju sa Smučarskom sekcijom Srpskog planinarskog društva iz Beograda. Cesti su kontakti i sportski susreti smučara Sekcije i Kluba. Jedno zanimljivo takmičenje bilje-

ži i »Jugoslovenska pošta« u broju od 2. marta 1939. godine.

Na poziv Društva iz Beograda, piše list, predsjednik SKI-kluba inž. Aleksandar Trumić i član Upravnog odbora inž. Dušan Krsmanović povelu su na Kopaonik 12 takmičara Smučarskog kluba. Ova ekipa bila je kombinovana od juniora i seniora. Alpski sastav sačinjavali su mladići iz grada, a ekipu za trčanje seoski omladinci sa Crepoljskog. To su bili oni dječaci što se tek prije tri-četiri godine okupišu u Domu na Crepoljskom i pod okriljem Kluba počesu svoju sportsku aktivnost. Brzo su stasali do pravih takmičara.

»Još dok je na Crepoljskom boravio Franc Smolej, sjeća se Drago Cvijetić, u dogovoru sa Klubom on je ove seoske omladince uzeo 'pod svoje'. Povremeno ih je obučavao i trenirao, učeći ih tehnici trčanja na smučama. Pričao je tako Smolej kasnije da je bilo dana kada su ga ti seoski omladinci pratili u stopu onda kada je on prevaljivao kilometra u svom redovnom treningu. Kada je Franc Smolej otputovao sa Crepoljskog svojoj kući, rad sa seoskim omladincima i drugim takmičarima-članovima Smučarskog kluba — nastavio je Leo Knap, slovenački

stručnjak za discipline trčanja na smučama, inače takode član tadašnje smučarske reprezentacije Jugoslavije. Ovog stručnjaka uspio je da dovede Sarajevski smučarski klub na određeno vrijeme.

Uz Smoleja i Knapa, dvojicu istaknutih slovenačkih smučara od kojih su sarajevski smučari-takmičari imali šta i da nauče, treba pomenuti i skakača-representativca Francu Pribovšeka, koji je također povremeno radio sa takmičarima Smučarskog kluba. Pribovšek je služio vojni rok u Rajlovcu u avijaciji, pa je često od komande svoje vojne jedinice dobivao dozvolu za odlazak na Crepoljsko radi obuke smučara.

I zaista, ovakva škola za sve ove seoske omladince bila je odlična. A da je to tako bilo, pokazuju i rezultati koje su ti seoski omladinci kasnije postigli kao takmičari...«

Ovdje, na Kopaoniku, na takmičenju održanom 27. i 28. februara, omladinci sa Crepoljskog predstavljali su pravu senzaciju.

»Domaćini na Kopaoniku, kaže Drago Cvijetić, iznenadili su se kada su vidjeli tu 'seljačku' ekipu, te seoske omladince odjevene u bosanske grube gundjeve i čakšire, sa šubarama na glavi. Neposredno

prije početka takmičenja, ovi mladići poskidali su gunjeve i grube seoske čakšire, pa su tako ostali odjeveni samo u košulju i duge gaće. A prije starta uvili su marame ('frucle') i omotali oko ušiju i čela. Sve su to oni bili naučili od Franca Smoleja i Lea Knapa, jer su vidjeli da i oni trče u neakvim lepršavim i lakim pantolonima i u košulji uvrnutih rukava...»

Omladinci sa Crepoljskog oduševili su svojom vožnjom. Homogena ekipa ubjedljivo je bila prva, a i u pojedinačnoj konkurenciji trijumfovao je njen član — Milan Poluga. Juniorima su se pridružili i seniori, koji su pobijedili u daljinskom trčanju, pa je Smučarskom klubu Sarajevo na ovom takmičenju pripao prelazni pehar.

Susret na Kopaoniku imao je snažan odjek u štampi. Tako «Politika» piše da su sarajevski takmičari imali tri minuta bolje vrijeme od beogradske ekipe, i da su po rezultatima u slalomu juniori bili ravnj seniorima. Oduševio je Predrag Đajić, junior Smučarskog kluba Sarajevo, koji je nastupao van konkurencije i osvojio svih 200 bodova od 200 mogućih. Odličan rezultat postigao je i junior sarajevskog kluba Vlado Đorđević.

»Šta znače juniori u sportu—smučanju, ističe 'Politika', pokazale su Sarajlije. Njihovi juniori su uspjeli da u alpskoj kombinaciji postignu rezultate koji odgovaraju seniorskim i to prvoj petorici seniora.«

»Vreme« je konstatovalo da je »interesovanje za takmičenje bilo veliko« i da je u dvomeču pobijedilo Sarajevo, čija su četiri takmičara u trci na 18 km imala vrijeme 4:25,36, dok je ekipa Beograda ovu stazu savladala u vremenu 4:28,27.

»Pravda« je napisala da je »prvo učešće smučara iz Sarajeva pokazalo da oni imaju veoma lijep broj spremnih i talentovanih smučara i da će kroz kratko vrijeme postati veoma opasni protivnici rutiniranim smučarima...«

Pobjednička ekipa svečano je dočekanu u Sarajevu.

»Nakon dva dana, sjeća se Drago Cvijetić, na Željezničkoj stanici Bistrik, ekipa je svečano dočekanu. Još dok se voz usporo kretao da bi se zaustavio, kroz otvoreni prozor vagona zablistao je veliki sjajni pehar...«

Smučarski klub Sarajevo i Srpsko planinarsko društvo nakon takmičenja na Kopaoniku nastavili su saradnju. Novi susret bi-
leži »Jugoslovenska po-

šta« 27. januara 1941. godine:

»Beogradski i sarajevski smučari takmiče se za pehare predsjednika opštine i lista 'Jugoslovenska pošta'. Ovo takmičenje ujedno se i održava za prvenstvo Zimsko-sportskog podsaveza i to za seniore u trčanju na 18 km, a za juniore 10 km. Smučarska sekcija Srpskog planinarskog društva iz Beograda poslala je seniorsku i juniorsku ekipu od 16 članova. Na ovom takmičenju pehar lista 'Jugoslovenska pošta' i pehar predsjednika opštine osvojio je Smučarski klub iz Sarajeva. U pojedinačnom plasmanu od seniora prvi je bio Leo Knap (SK Sarajevo), a od juniora Marinković Dimitrije (Srpsko planinarsko društvo Beograd) van konkurencije. Naslov prvaka kod juniora za 1941. godinu osvojio je Karlo Miličević...«

Takmičenja organizuju i drugi sarajevski klubovi. »Romanija« je još u martu 1939. godine osnovala Seljačku skijašku sekciju.

»Prvo takmičenje na Jahorini na kome su učestvovali seoski omladinci, piše Drago Košarac, pobudilo je veliko interesovanje. Interesantno je napomenuti da su seoski omladinci vezali skije za opanke i da su pobijedili skija-

še gradane koji su imali višegodišnju praksu.

Takmičenje juniora održano je na stazi od 4 km. Prvi gradanin bio je Aleksandar Milošević (16,45), drugi Bogoljub Kočović, a treći Josip Vizler. Od seljaka prvi je bio Jovo Golijanin (17,20), drugi Jovo Đokanović, a treći Aleksa Obućina. Seniori su se takmičili na stazi dugoj 14 km. Prvi je bio gradanin Adolf Slokar, drugi Pavle Golijanin, a treći Vojislav Ždrale, članovi seljačke ekipe.

Strani turisti Englezi, Nijemci, Mađari i drugi, koji su prisustvovali ovom takmičenju, naročito su se pohvalno izrazili o seoskoj skijaškoj ekipi.»

Nastup ove ekipe nije promakao ni pažnji »Jugoslovenske pošte«.

»Uvođenje skijaškog sporta u sela, piše ovaj list 1. marta 1939. godine, nema samo čist sportski cilj nego i kulturno-prosvjetni i privredni od kojeg će seoska omladina imati svesrane koristi...«

I 1940. počela je takmičenjima. U januaru na Betaniji nadmetali su se seniori na 15, a juniori na 7 km. Staze su vodile od Betanije preko Nahoreva, Kobilje glave i Velešića, pa opet do Betanije. U

konkurenciji seniora najbrži je bio Leo Knap (1:04,5). Drugo mjesto osvojio je Vili Legat, a treće Stanko Forkapić.

Medu juniorima prvi je bio Eugen Krajinović (45 minuta i 50,5 sekundi), ispred Milana Poluge i Krste Lakića.

Krajem januara održano je i takmičenje na Crepoljskom.

«Jugoslovenska pošta» u broju od 29. januara piše:

«Održava se međuklupsko takmičenje za naslov prvaka Crepoljskog na 18 km za 1940. godinu. Pehar 'Jugoslovenske pošte' osvojio je Leo Knap iz Sarajeva. Drugi je bio Stanko Zadnikar (Slavija), a treći Vili Legat (Smučarski klub).»

U toku ovog mjeseca članovi Smučarskog kluba Sarajevo učestvovali su i na državnom prvenstvu na Bohinju. Boje Kluba branili su Leo Knap, Vili Legat i Vinko Marlović. U veoma jakoj konkurenciji 55 takmičara u trci na 18 km Knap je bio peti (1:40,24), Vili Legat trideseti (2:30,16), a Vinko Marlović trideset deveti. U ovoj trci trijumfovao je Franc Smolej (1:34,4). Dobar rezultat uvrstio je Knapa u sastav državne reprezentacije koja je u februaru učestvovala na

međunarodnom takmičenju u Austriji.

Vrijedni entuzijasti Smučarskog kluba početkom februara organizovali su na Osmicama na Trebeviću i propagandno takmičenje u slalomu, na kome nastupa i Slavko Podkubovšek, slovenački takmičar, koji se tada nalazio na odsluženju vojnog roka u Sarajevu. Po izlasku iz vojske Podkubovšek je ostao u Sarajevu.

«Da bismo sistematski i stručno obučavali svoje članove, kaže Aleksandar Trumić, pored domaćih kadrova, trudili smo se da angažujemo i druge kvalifikovane stručnjake. Za obuku trkača doveli smo reprezentativca Leona Knapa, a za obuku skakača angažovali smo takođe slovenačkog takmičara Pribovška. Potkubovška smo zaposlili u Gimnaziji, pa je i on ostao u Sarajevu.»

«Sa članovima Smučarskog kluba, kaže Podkubovšek, upoznao sam se na Kopaoniku i još tada su me zvali da dođem u Sarajevo. Ja sam tada u Beogradu studirao DIF i ova ponuda me zainteresovala, jer su mi obećali i posao. Kasnije, kad sam završavao vojsku u Kasarni 'Jajce', došao je predsjednik Trumić sa dekretom o postavljenju, pa sam tako ostao kao takmi-

čar i trener u Smučarskom klubu...»

Podkubovšek će brzo steći simpatije sarajevskih smučara i drugih sportista i svojim predanim radom ostaviće neizbrisiv pečat u razvoju smučarstva u olimpijskom gradu.

Slavko Podkubovšek će pobijediti i na posljednjem smučarskom takmičenju u Sarajevu između dva rata, na tromeću Sarajevo—Beograd—Zagreb u alpskim disciplinama 22. marta 1941. Iako je u smuku Eržen bio prvi, a Podkubovšek drugi, u ukupnom plasmanu u alpskoj kombinaciji trijumfovao je Podkubovšek.

Vrijedni sportisti i sportski radnici, okupljeni u Smučarskom klubu, proživjeće decenije plodnog rada i doživjeti mnoge radosti. Neće, međutim, uspjeti da uoči rata završe jedan od svojih najvećih poduhvata — da sagrađe dom na Jahorini, koji je privlačio pažnju sportske javnosti i izvan Sarajeva. Tako je «Politika» u broju od 3. oktobra 1940. pisala:

«Dom na Jahorini biće drugi po redu koji podiže ovo napredno i u svakom pogledu idealno sportsko društvo — Smučarski klub iz Sarajeva. Smučarski klub je jedan od retkih sportskih klubova koji se i aktivno bavio posljednjih godina propagandom

smučarskog sporta po udaljenim i zabačenim bosanskim selima i u tom pogledu postigao velike uspehe. Velika je zasluga Smučarskog kluba što sada na sportskim takmičenjima u smučanju vidimo i seljake smučare iz okolnih sela, koji beleže izvanredne rezultate i obećavaju da uskoro ostave za sobom u svim smučarskim disciplinama svoje sportske drugove iz grada. Primer malog Milana Poluge, seljačeta iz jednog sela s Crepoljskog, koji je pre dve godine kao član Smučarskog kluba pobedio sve vršnjake na velikim smučarskim utakmicama na Kopaoniku, najbolja je potvrda za ovo.

Zbog toga će podizanje novog doma na planini Jahorini značiti i novi uspeh na polju propagande smučarskog sporta. Vredni članovi Smučarskog kluba, čim stave svoj dom pod krov, potrudice se da po selima ispod Jahorine potraže mlade seljačice, da ih privuku u svoje društvo i nauče vješтини spuštanja i penjanja po ogromnoj planini koja je dobrim delom preko zime doskora bila za njih nepristupačna.

Da bi podigli dom na Jahorini, članovi i funkcioneri Smučarskog kluba stavili su sva svoja raspoloživa materijalna sred-

stva Klubu na raspoloženje. Sve pripremne radove izveli su, tako reći, sami. Izabrali su mesto, izradili planove i sami našli nekako mogućnosti za najpotrebnije rashode za podizanje jednog doma.

Zima se bliži, na Jahorini kroz kratko vreme za-lepršaće se snežne pahuljice, a dom neće biti dovršen. Klub od svojih prijatelja iz Sarajeva ne može više da računa na nikakvu materijalnu pomoć. A želja sviju bila bi da se dom ove jeseni bar stavi pod krov, pa da se na proleće pregne dalje na posao i dom dovrši...«

Granulo je proleće četrdeset prve. Proleće bola i jauka.

Jugoslavija je raskomadana. U ratnom požaru gorjeli su gradovi i sela, gorjela su ljudi, gorjela je zemlja.

Izgorio je i nedovršeni dom na Jahorini. Sva takmičenja su zaustavljena.

Smučari su krenuli na novi zadatak — u partizanske jedinice, u borbu za slobodu.

Skakaonice i staze čekale su da se vrate...

Još bi tokom narodno-oslobodilačke borbe pokoj vješti kurir zimi na smučkama prorjorio između rovova ili bi u predahu

smučari borcima demonstriali sve ljepote ovog sporta.

Ti trenuci bili su rijetki, kao i sjećanja koja svjedoče o njima.

Dr Joco Marjanović, na početku rata politički komesar Četvrte baljske čete Drugog krajiškog kozarskog odreda, a poslije rata prvi predsjednik Smučarskog kluba Sarajevo, priča:

«Zima 1941/42. bila je jaka. Održavao sam vezu sa Hrvatskom Kostajnicom i nekako sam, preko Nine Marakovića, nabavio tri para skija. Ja sam skijao, Ranko Šipka takođe. Namjeravali smo da obučimo borce da skijaju, da se brže kreću, ali ideja je propala, iako su se doktor Mladen Stojanović i Soša Mažar složili da to učinimo bar s kuririma, koji bi lakše izlazili na kraj sa snijegom. No, skije smo morali da ostavimo prilikom prvog pokreta kad je nestalo snijega.»

Marjanović se prisjeća još nekih ratnih dodira sa smučanjem.

«Januara 1944. negdje oko Vlačića, sukobili smo se s njemačkom planinskom patrolom i zarobili smo tri para skija. Vukli smo ih jedno vrijeme, a onda je počela 6. neprijateljska ofanziva i skije su ostale negdje u bolnici. Ili, u zimu 1944/45, tada sam

bio u 11. krajiškoj brigadi 4. divizije, oslobodili smo Travnik i jedno vrijeme boravili na tom području. I tu smo se sukobljavali s neprijateljskim skijaškim jedinicama. I tada je bilo govora da se jedno odjeljenje naše udarne čete osposobi za skijaše. Ideja nije realizovana, jer nismo imali opreme. Tako je i rat završen a da nismo realizovali zamisao o korište-

nju skija u najtežim snježnim uslovima. Takođe mi nije poznato da je skije u akcijama na području Bosne i Hercegovine koristila bilo koja partizanska jedinica.»

Tragova je malo. Svjedok je samo poneko sjećanje. Izvjesno je, međutim, da sve do pred kraj rata za prava takmičenja mogućnosti nije bilo.